

Innføring i musikkbransjen

Rockforum 2009, Trondheim

Ved adv.flm. Christian Wadahl Uhlen og adv. Marius Øvrebø-Engemoen, GramArt

Hvem er GramArt?

- / Etablert i 1989 for å ivareta artisters interesser i Gramo
- / GramArt er norske artisters rettighetsorganisasjon i Norge - en organisasjon for uavhengige musikere
- / Representerer ca. 3800 artister i hele landet innen alle sjangre

Hva tilbyr GramArt?

- / Medlemsorganisasjon for plateartistene
- / Noen av våre medlemsfordeler:
 - / Kontraktgjennomgang og –rådgivning
 - / Annen juridisk rådgivning/advokatvirksomhet
 - / Lobbyvirksomhet overfor politikere/myndigheter
 - / Kurs
 - / Instrumentforsikring
 - / Diverse andre medlemstilbud (se www.gramart.no)

Mål med kurset:

Artister med forretningsans

- / Overblikk over viktige
 - / kontraktstyper
 - / inntektskilder
- / Ikke utlært men forberedt

Kursets opplegg

1. Roller du har som artist
2. Aktører i musikkbransjen
3. Avtaletyper
 - a. Plateutgivelse
 - b. Forlag
 - c. Management (ikke tema på dette kurset)
 - d. Booking (ikke tema på dette kurset)
 - e. Generelle avtalepunkter av betydning
4. Andre inntektskilder
 - a. Gramo
 - b. Tono/NCB
 - c. Andre

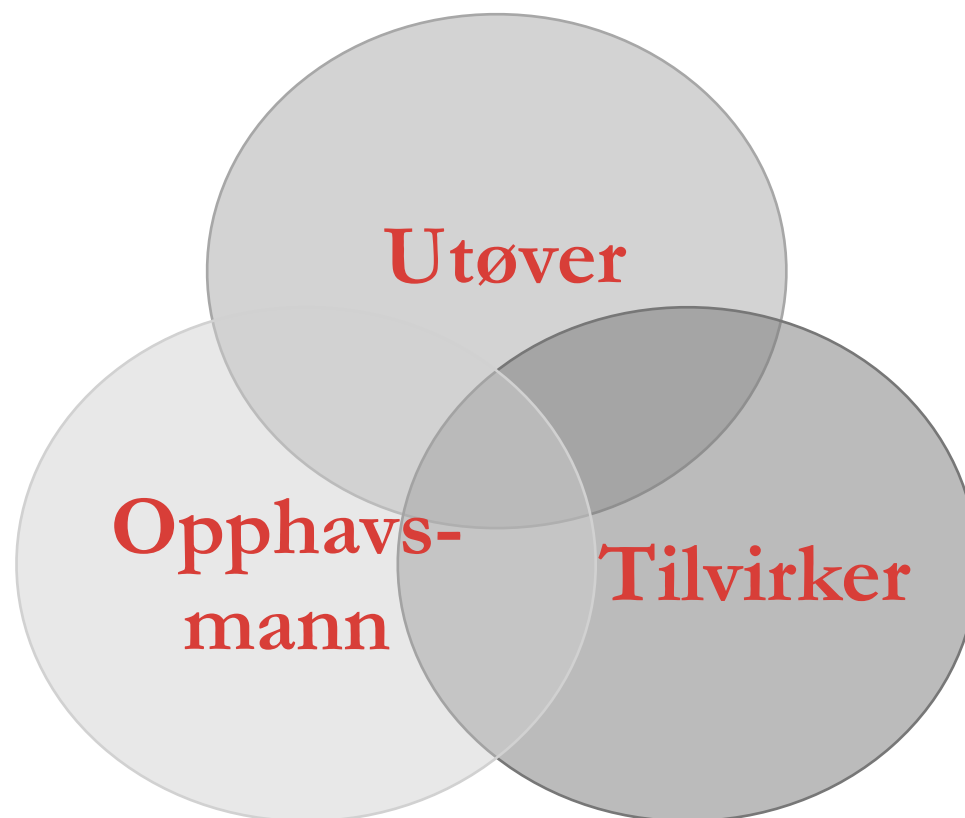
1. Roller du har som artist

Artistens roller:

- / Opphavsmann – du har en enerett til låtene du har skrevet (tekst eller musikk)
- / Utøver – du har en enerett til den konkrete musikkfremføringen du har gjort som vokalist/ instrumentalist
- / Tilvirker – du har en enerett til innspillinger du har foretatt (finansiert/ organisert)
- / Innehaver av varemerke – du kan få en enerett til artist- eller bandnavnet ditt
- / Eneretter kan kommersialiseres!

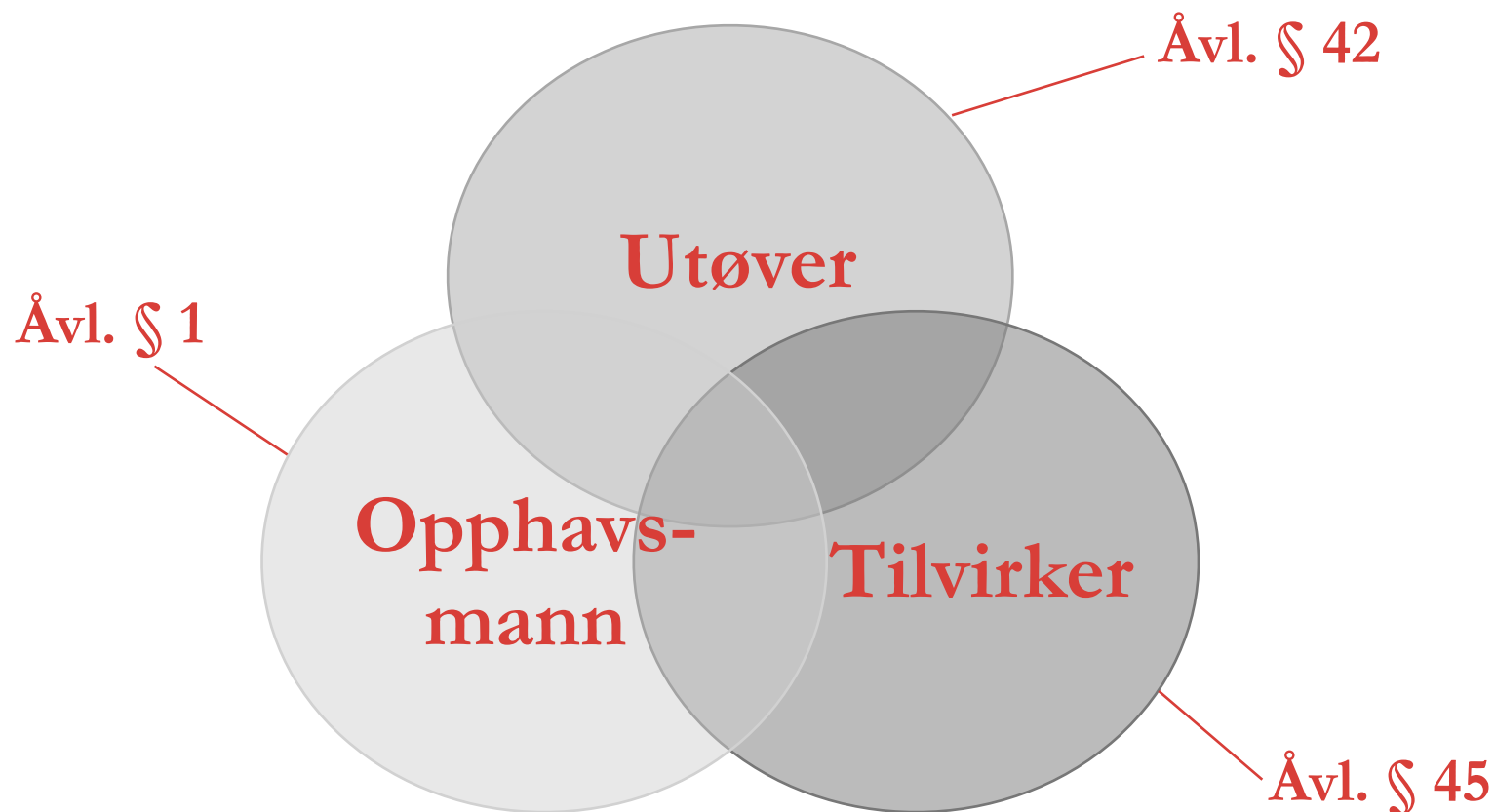
1. Roller du har som artist

Hvilke roller har du?

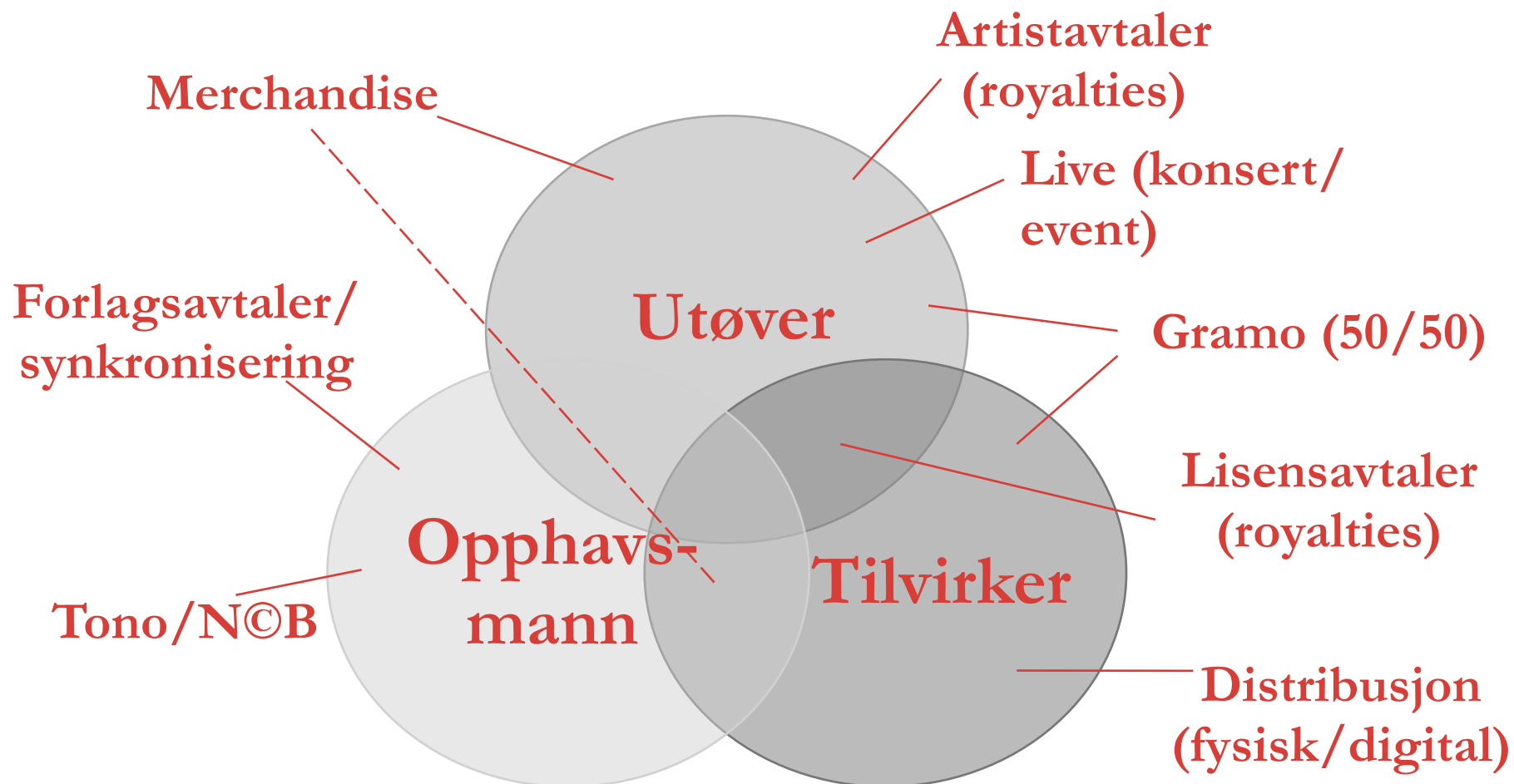
1. Roller du har som artist

Hvilke rettigheter har du?

1. Roller du har som artist

Hvor kommer pengene dine fra?

3. Avtaletyper du møter

Avtaletyper

- / Plateutgivelse
 - / Artistavtale
 - / Lisensavtale
 - / Distribusjonsavtale
- / Forlag
 - / Alminnelige forlagsavtaler
 - / Administrasjonsavtaler
- / Booking
- / Management

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser

Plateutgivelser

/ Artistavtale

/ Lisensavtale

/ Distribusjonsavtale

/ Hvilken avtaleform passer for deg?

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/ Artistavtale

Artistavtale - Kjennetegn

- / Den «klassiske platekontrakten»
- / Plateselskapet finansierer innspillingen
- / Du gir plateselskapet en eksklusiv rett til deg som artist
(til innspillingene du gjør som artist)

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/ Artistavtale

Artistavtale - Viktige avtalepunkter

/ Avtaletid/varighet

/ år

/ antall utgivelser/opsjoner

/ Territorium

/ Plikter artisten påtar seg

/ fremføringsplikt/møteplikt

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/ Artistavtale

Artistavtale - Viktige avtalepunkter

- / Plikter selskapet påtar seg
 - / stille finansiering
 - / organisere innspillingsprosess
 - / distribusjon
 - / avregning/utbetaling
 - / annen utnyttelse av master?
 - / viderelisensering
 - / synkronising
 - / opphavsrettsklarering

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/ Artistavtale

Artistavtale - Viktige avtalepunkter

/ Fordeling inntekter

/ royalty

/ lisensieringer

/ annen utnyttelse

/ Gramo

/ Fordeling utgifter

/ innspilling

/ promotering (herunder tv-annonsering)

/ video

/ cover

/ NCB

/ «break even»

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Lisensavtale

Lisensavtale - Kjennetegn

- / Du «leier bort» eksklusivitet til bestemte innspillinger/
mastere
- / Normalt begrenset periode
- / Du finansierer innspillingen
- / Blir stadig vanligere

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Lisensavtale

Lisensavtale - Viktige avtalepunkter

/ Avtaletid/varighet

/ år

/ antall utgivelser/opsjoner

/ Territorium

/ Plikter artisten påtar seg

/ leveringsplikt (stille master til rådighet)

/ levere cover ?

/ Selskapets plikter

/ utgivelse (herunder trykk)

/ promotering

/ cover ?

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Lisensavtale

Lisensavtale - Viktige avtalepunkter

- / Fordeling inntekter
 - / royalty (høyere)
 - / lisensieringer
 - / annen utnyttelse
 - / Gramo (produsentandel)
- / Fordeling utgifter
 - / innspilling
 - / cover?
 - / NCB
 - / «break even»

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Distribusjonsavtale

Distribusjonsavtale - Kjennetegn

- / Artisten er plateselskap
- / Større frihet, flere plikter, mer jobb
- / Mer begrensede plikter for Selskapet
- / Driver for din regning
- / Artisten eier de fysiske platene
- / Artisten betaler selskapet distribusjonsavgift (mottar ikke royalty)

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Distribusjonsavtale

Hva gjør distributør?

- / Distribusjon
- / Lagerhold
- / Månedlige avregninger
- / Trykk?
- / NCB?
- / Promo?
- / Forskuttering av utgifter?
- / Andre tilstøtende oppgaver?
- / Hvis alle: vurder lisensavtale

3. Avtaletyper du møter/ Plateutgivelser/Distribusjonsavtale

Distribusjonsavtale - viktige avtalepunkter

- / Avtaletid/varighet
- / Territorium
- / Plateutgivelser/opsjoner
 - / selskapets katalog
- / Spesielt om digital distribusjon
 - / selskapet krever ofte enerett til både fysisk og digital distribusjon
 - / bør være vid oppsigelsesadgang

3. Avtale typer du møter/ Plateutgivelser/ Avtaleform?

Hvilken avtaleform bør artisten velge?

- / Har du penger?
- / Har du økonomisk sans?
- / Er du en organisator?
- / Ikke sikkert at man har et reelt valg
 - / nyetablerte- vs. etablerte artister
 - / digitalt vs. fysisk salg
 - / mulighet for samarbeid med andre artister

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Forlagsavtale - Kjennetegn

- / Låtskriverens avtale
 - / utnyttelse av låtmaterialet, uavhengig av hvem som framfører/har spilt inn
- / Ikke uvanlig at bandet er avtalepart (som låtskrivere)
- / Forlagsavtale som vilkår for platekontrakt?
- / En del misforståelser om forlagsavtaler

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Hva innebærer en forlagsavtale?

- / Forlaget får en eksklusiv rett til å utnytte dine låter i en gitt periode
 - / ditt eget lille «Tono»
- / To hovedkategorier oppgaver
 - / økonomisk/administrativt
 - / kreativt

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Viktige avtalepunkter i en forlagsavtale

- / Hvem er bundet?
 - / låtskriver
 - / hele bandet
- / Hvilke låter gjelder avtalen?
 - / hele katalogen
 - / enkelte album
 - / song-by-song
 - / sanger skrevet i angitt periode

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Viktige avtalepunkter i en forlagsavtale

- / Avtaleperiode(r)
 - / avtaleperiode
 - / utnyttelsesperiode
- / Territorium
- / Forlagets plikter
 - / ofte mindre konkrete plikter enn f.eks. en platekontrakt
 - / samle inn penger (støvsuger)
 - / avregning
 - / kreativt arbeid (størst mulig bruk av låtene)
 - / resultatbasert avlønning - mindre behov definerte plikter?

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Viktige avtalepunkter i en forlagsavtale

/ Låtskriverens plikter

/ levere låter

/ gi forlaget enerett til låter i en periode

/ Fordeling inntekter/utgifter

/ sjelden låtskriver trenger å dekke utgifter

/ forlaget tar normalt en andel av inntekter de får inn
(1/3 ikke uvanlig)

/ Forskudd

/ mer vanlig i forlagsavtaler enn i platekontrakter i dag

3. Avtaletyper du møter/ Forlagsavtale

Bør jeg inngå en forlagsavtale?

- / Vanskelig å gi generelt svar på
- / Genererer forlagsavtalen merinntekter?
- / Hva er ditt marked?
 - / norskspråklig
 - / verdensherredømme
- / Trenger du penger nå?
- / Har du tro på forlaget?
- / Trenger du bare en «støvsuger»: vurder administrasjonsavtale

3. Avtaletyper du møter/ Generelle avtalepunkter

Avtalepunkter av betydning for alle typer avtaler

- / Klar definering av plikter med tilhørende frister
- / Oppsigelsesadgang
- / Adgang til etterkontroll av avregningsgrunnlag
- / Mislighold
 - / retting
 - / heving
 - / erstatning
- / Vernetting og lovvalg
- / Tenk «worst case»

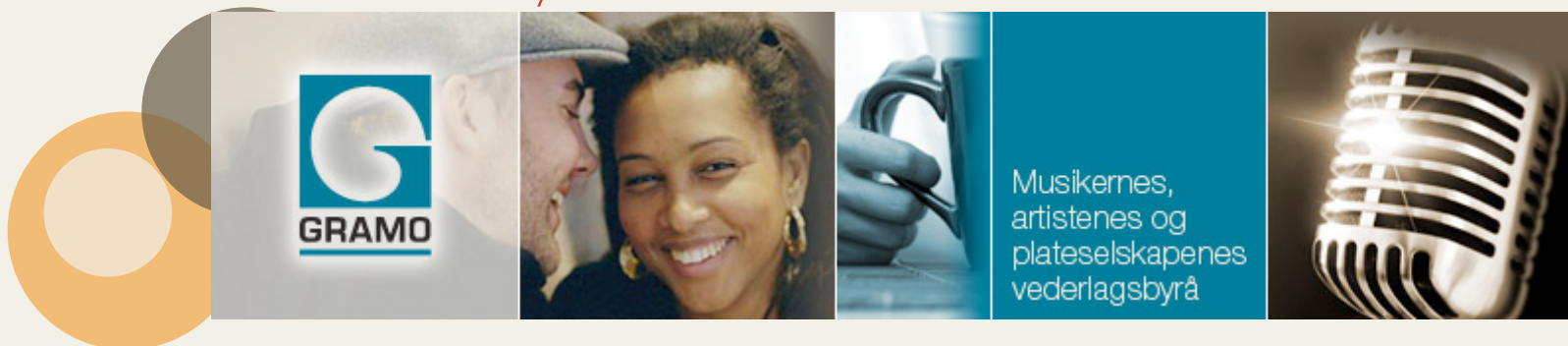
4. Andre inntektskilder/Gramo

Gramo

- / Vederlag du mottar som utøvende musiker (artist)
- / Offentlig fremføring av innspilt musikk

- / Vederlag du mottar som fonogramprodusent (eier av master)
- / Offentlig fremføring av innspilt musikk

4. Andre inntektskilder/Gramo

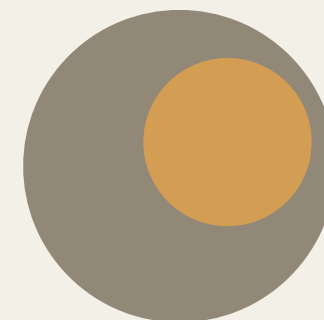

Gramo ble stiftet 7. juni 1989 av:

- / Norsk Musikerforbund
- / Norsk Tonekunstnersamfund
- / Norsk Skuespillerforbund
- / Skuespillerforeningen av 1978
- / FONO
- / IFPI

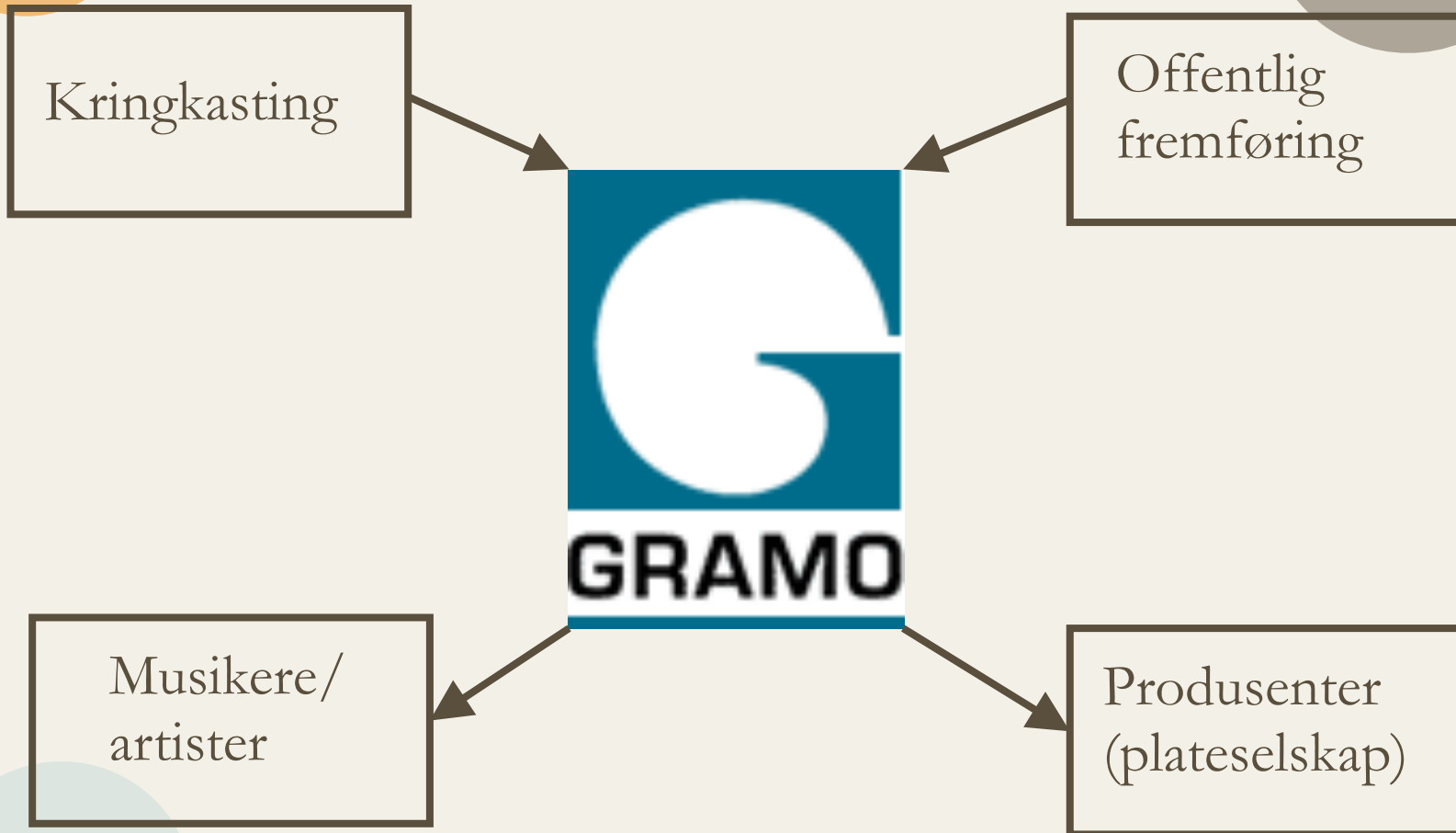
... og senere tiltrådt av:

- / Musikernes fellesorganisasjon (MFO)
- / GramArt
- / Norsk Artistforbund
- / Norsk Folkemusikk- og Danselag

4. Andre inntektskilder/Gramo

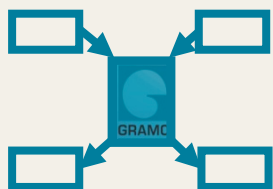
Pengestrømmen

4. Andre inntektskilder/Gramo

Vederlag 2007

Vederlag kringkasting	kr 84 millioner
Vederlag off. fremføring	kr 36 millioner
Vederlag innkopiering	kr 2,5 millioner
Vederlag utlandet	kr 4 millioner
Finansinntekter	kr 16 millioner
SUM driftsinntekter	kr 133 millioner
Driftsutgifter	- kr 20 millioner
Overført til avregning	kr 121 millioner

Utøvere
50%

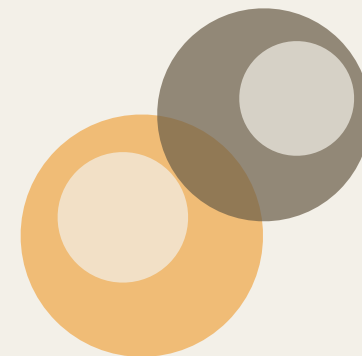
Produsenter
50%

4. Andre inntektskilder/Gramo

Vederlagsberegning

Rollekoder:

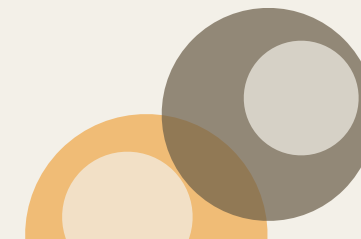
- A = Solist/ hovedartist/ band
- B = Medvirkende musiker/ akkompagnatør/
orkester-/ kormedlem
- C = Dirigent/ musikalsk leder/ studioprodusent

4. Andre inntektskilder/Gramo

Gramos poengtabell

A - solist/ hovedartist/band		B - medvirkende/ kor/ork.		C - dirigent/ musikalsk leder	
Antall A	Poeng	Antall A + B	Poeng	Antall A + B	Poeng
1	16	1	0	1	5
2	14	2	8	2	5
3	12	3	8	3	5
4	10	4	8	4	5
5	8	5	8	5	5
6	6	6	6	6	5
7	4	7	4	7	5
8	2	8	2	8	5
9	1	9	1	9	5
10	1	10	1	10	5
11	1	11	1	11	5
12	1	12	1	12	5
13 - maks 75	1	13 - maks 75	1	13 - maks 75	5

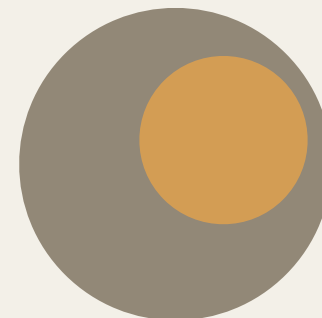

4. Andre inntektskilder/Gramo

For å få utbetalt vederlag må:

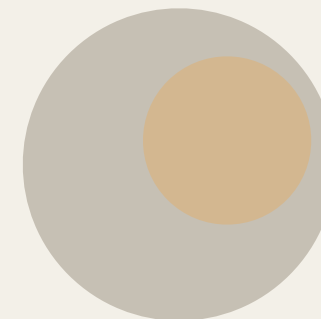
- / Innspillingen være kringkastet
- / Utøveren/produsenten være medlem av Gramo
- / Medlemmene rapportere inn sin diskografi/katalog
- / Og fortløpende rapportere inn nye innspillinger
- / Melde fra om ny adresse, nytt kontonummer etc

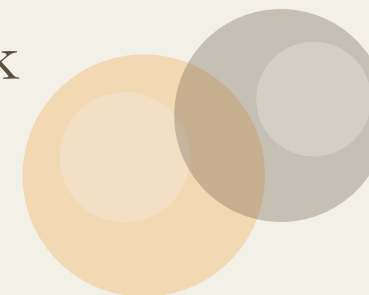
4. Andre inntektskilder/Gramo

Produsentmedlem

- Den som økonomisk og administrativt står for lydfestingen (av en fremføring)
- Produsentvederlaget er ikke personlig og kan deles, selges eller overdras
- Utlån/ lisensiering: Ingen automatisk overdragelse av rettigheter

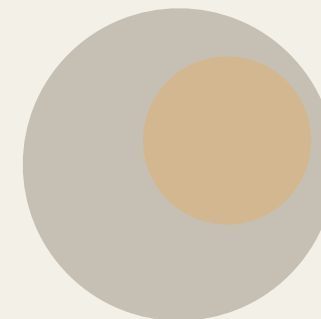

4. Andre inntektskilder/Gramo

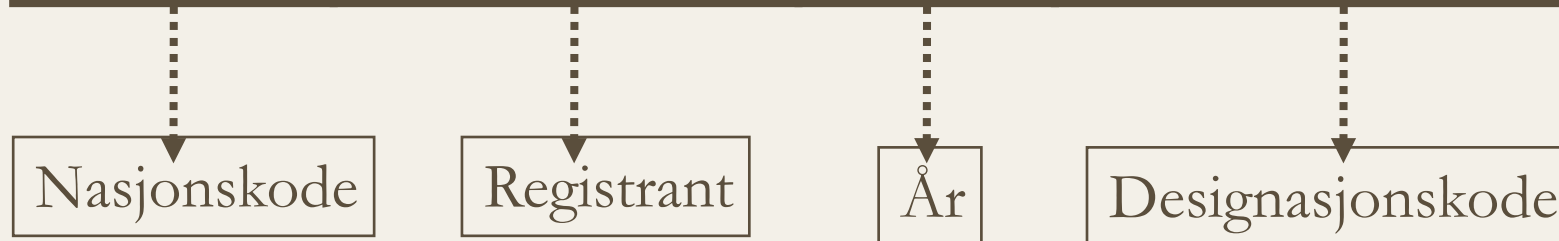
ISRC

International Standard Recording Code

- Verktøy for identifisering av lydinnspillinger
- Tildeles av Gramo i Norge

N	O	X	X	X	0	2	0	0	0	3	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

4. Andre inntektskilder/Tono-NCB

Tono/NCB

- / Vederlag du mottar som låtskriver
- / Offentlig fremføring av
 - / innspilt musikk
 - / livefremføringer
- / Mekanisk vederlag

TONO

- Stiftet i 1928
- Ca 15 000 norske medlemmer:
 - Komponister
 - Tekstforfattere
 - Musikkforlag
- Formål: å forvalte og beskytte opphavsrettigheter som overlates til selskapet av rettighetshavere til musikkverk
- Oppgave: å innhente og fordele vederlag, beskytte rettighetene, og arbeide for fremme av skapende tonekunst

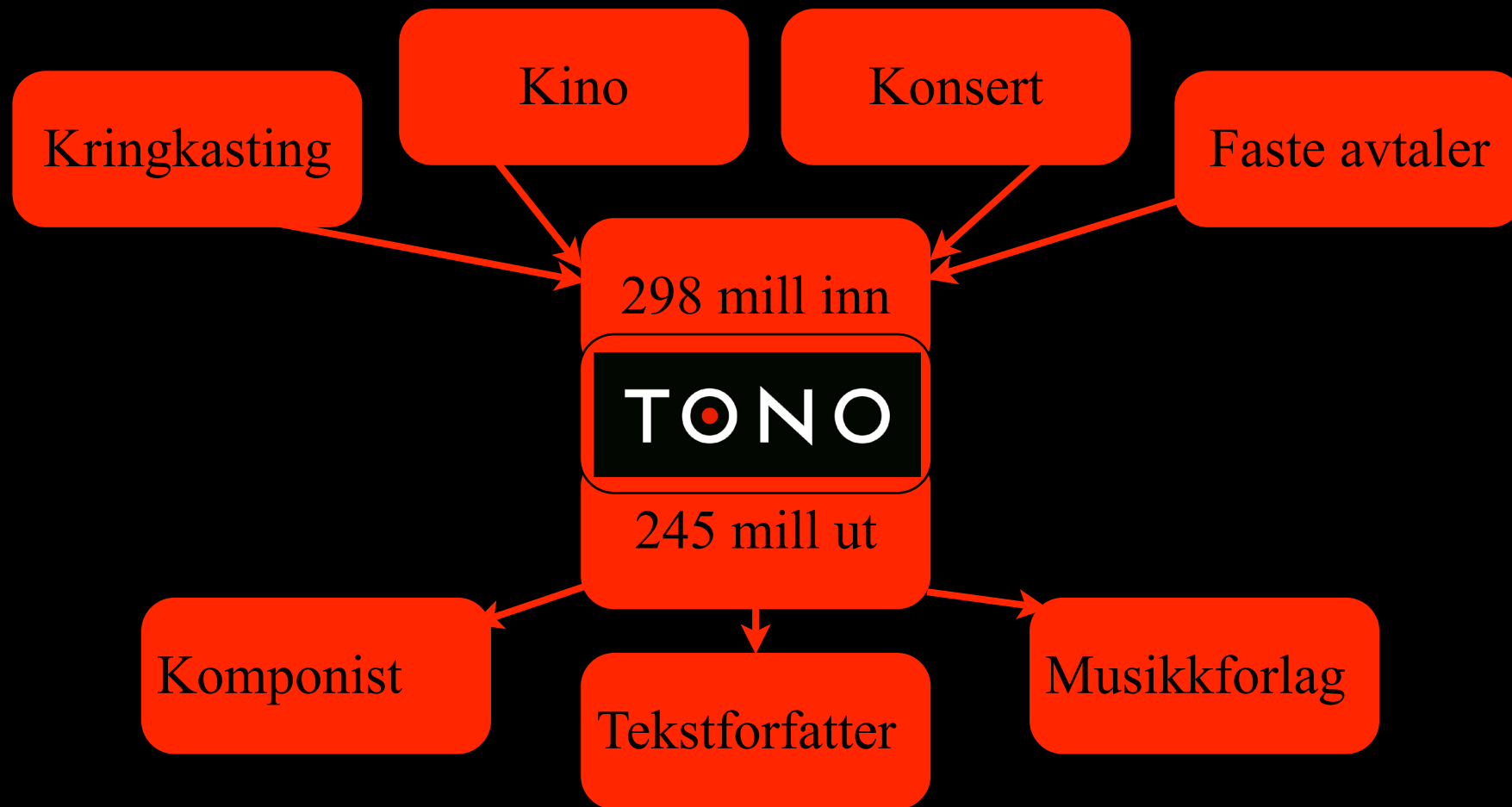

Hvorfor TONO?

- Komponerer du musikk (tekst eller melodi), har du krav på vederlag når musikken spilles offentlig
- TONO innhenter ca 290 mill hvert år
- 20 % i administrasjon – resten skal fordeles til rettighetshaverne
- Urfremføringstillegg: 200 % i tillegg til minuttpris

TONOs pengestrøm:

Penger inn = penger ut

Hvordan blir jeg medlem?

- Søk om medlemskap direkte på www.tono.no
- Krav til medlemskap:
 - Musikken er spilt offentlig på konsert, eller
 - Musikken er spilt på radio/TV, eller
 - Musikken er offentlig utgitt for salg
- Anmeld låtene dine:
 - På web
 - På papir med dokumentasjon
- Avregningsbeløp avhenger av «pulje»

Rapportere, rapportere

- Rapport utgjør grunnlag for avregning
- Kringkasterne rapporterer selv...
- ... men ikke konsertarrangørene!
- Vern om din favorittmusikk: send inn musikkrapport etter hver konsert!
- Vær solidarisk, husk å rapportere coverlåter
- Registrér rapporter ved å logge inn på www.tono.no

NCB

- NCB = Nordisk Copyright Bureau
- Automatisk medlemskap i NCB når du melder deg inn i TONO
- Krav på vederlag når musikk blir kopiert eller innspilt på f.eks.:
 - CD, CD-rom, DVD
 - Film
 - Salg/ nedlasting av ringetoner og mp3
- Utgi CD selv? 100 % egen musikk? Inntil 1000 eksemplarer er gratis!

Hvordan bli medlem av Gramart?

- / Enhver kan melde seg inn i GramArt
- / Kontingent er 450,- pr. år
(ut året: kr. 500,- for resten av 2009 og hele 2010)
- / Innmelding via www.gramart.no
- / E-post til gramart@gramart.no

Kontakt oss

Elin Aamodt

Daglig leder

elin@gramart.no – 22 00 56 53

Marius Øvrebø-Engemoen

Advokat

marius@gramart.no - 22 00 56 52

Christian Wadahl Uhlen

Advokatfullmektig

christian@gramart.no – 22 00 56 57

Tore Østby

Seniorrådgiver

tore@gramart.no – 907 31 775

Hilde Wahl (hilde@gramart.no – 22 00 56 56): Medlemsservice, prosjekter...

Svein Gunnar Nilsen (svein@gramart.no – 22 00 56 54): Medlemsservice, forsikring...